

Майже у кожній поезії збірки — інколи констатація факту, а то й відчайдушний крик про те, що звичне життя для багатьох людей по війні зруйноване, вони не мають пристанища, а що їх оточує — тимчасове, вокзальне, бездушне.

Крізь кожен рядок поезії проступає біль і відчай людей, тієї країни, яка має долю біблійної Марії. Країна як і Божа Матір має постійно втрачати найкращих своїх дітей, щоб народжувалися нові, які вона повинна також виростити і виховати для продовження місії попередників у боротьбі за себе: «Діти, що народяться під такими зірками / і яких називатимуть іменами загинув, / говорячи зі злочинцями та ворогами, / вкладатимуть мудрість у кожен свій видих» [1, с. 23].

Героями поезії С. Жадана стають звичайні люди зі звичайною історією. Але — у центрі їх історії війна, її наслідки — у кожного свої. Філософію життя кожного із них передає назва поезії «Голка», «Пошуковик», «Секта», «Чеченка», «Псих», «Мародер», «Плейер», «Капелан», «Шпигун», «Носоріг».

Автентичність літературного відображення трагічних епізодів сьогодення полягає у постійному діалозі автора, ліричного героя, персонажів із мешканцями Східної України, спробою з'ясувати їхнє розуміння поняття віри, життя, права на вибір, свободи.

«Життя Марії» Сергія Жадана — це поетична збірка-сповідь, де говорить не скільки поет, а Україна про себе, своє життя у час свого становлення правду і тільки правду.

Список використаних джерел:

1. Жадан С. Життя Марії. Книга віршів і перекладів. Чернівці: Meridian Czernowitz; Книги — XXI, 2015. 184 с.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Дядькович М.С.,

студентка,

ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

Бортун К.О.,

к.філол.н., доцент кафедри інформаційної, бібліотечної,

архівної справи та соціально-політичних і гуманітарних дисциплін

ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

Сьогодення дає можливість нам спостерігати, не лише процес формування нової історії, але й низку змін, яких зазнає наша мова. Адже лексичний шар української мови не є сталим, а постійно вбирає до своєї архітекτονіки новотвори. Зміни в культурному, суспільному та інших сферах життя відразу зазнає віддзеркалення в лексиконі українців. Неологізми зазнають появи

щогодини, щохвилини, але не всі слова в народній пам'яті, зафіксовані у довідниках і словниках.

Г. Вусик наголошує на тому, що сучасна лексико-семантична система активно реагує та відображає всі зміни, пов'язані з новими реаліями, що ще раз доводить вплив екстралінгвальних факторів на динаміку словникового складумови, підкреслює зв'язок неологізації із суспільно-політичними процесами [3, с. 52]. Під час війни з Росією, Україна може досвідчувати ряд нових явищ, що можуть спричинити виникнення українських неологізмів. Ось кілька можливих шляхів появи таких неологізмів:

1. Воєнний жаргон.

Війна з Росією може сприяти виникненню воєнного жаргону, де бійці та цивільні використовують нові слова, вислови, щоб описати військові події, такі як бойові дії, бойові одиниці, зброя, тактика й стратегія. Ці нові слова та вислови можуть стати неологізмами, які відображатимуть специфіку воєнної ситуації в Україні. Наприклад, *задвохсити* □ *знищити ворога*, *затриді* □ *нереалістичні плани*, *затрьохсити* □ *поранити*, *нейтралізувати ворога*.

2. Технічні та технологічні інновації.

Воєнні події також формують нові технічні та технологічні інновації на позначення зразків нової зброї, військової техніки, комунікаційних систем та інших технічних рішень. Ця новітня «терміносистема» може бути використана в українському військовому середовищі, що може спричинити виникнення відповідних неологізмів. Наприклад, *байрактарити*, *енлоїти*, *джавелініти*, *стінгерити*, *хаймарсити* — *нищити ворога*, *ходити на полювання*, *партизанити*; *бандеромобіль* — *бойовий автомобіль ЗСУ*.

3. Соціально-політична реальність.

Воєнна конфлікт може також викликати нові соціальні та політичні реалії, наприклад, зміни в урядовій політиці, соціальному ладі, економіці та культурі. Вони можуть потребувати нових слів і висловів для їхнього опису, що формує нові неологізми. Наприклад, *наалогов'єт* — *щось, вигадане в росії*; *наволонтерити* — *знайти щось потрібне, навіть з-під землі*.

4. Медіа та інтернет.

У воєнний період медіа та інтернет можуть відігравати важливу роль у виробленні нових слів та висловів, які віддзеркалюватимуть події та явища в Україні. Наприклад, новини, які опубліковані в українських медіа, можуть використовувати нові терміни та вислови для опису воєнних подій. Крім того, соціальні мережі та інтернет-форуми можуть бути важливими джерелами нових лексем, які відображатимуть ставлення українців до воєнної ситуації та її наслідків. Наприклад, *приліт* □ *влучання ворожої ракети чи снаряда у що-небудь*; *тривога* — *сигнал про необхідність прямувати до укриття*; *чисте небо* □ *відбій повітряної тривоги*.

5. Мовний розвиток.

Воєнна ситуація також генерує активний розвиток української мови та виникнення нових слів і висловів. Зокрема, українці дедалі більше

послугуються українською мовою в повсякденному житті, що формує нові слова та вирази, що відтворюють сучасні реалії. Наприклад, *доброго ранку/вечора, ми з України — нагадування про себе та свою проукраїнську позицію; завести трактор — застосувати найбільш неочікуваний аргумент, найнесподіваніший засіб для боротьби.*

Варто зазначити, що неологізми, які виникають під час воєнного конфлікту, можуть мати певну емоційну та патріотичну конотацію, оскільки вони віддзеркалюють специфіку війни, її наслідки для українського народу. Однак, вони можуть також стати важливими термінами для подальшого розвитку української мови, бути плідним її підґрунтям на науковій, технічній та культурній нивах.

Список використаних джерел:

1. Бортун К. О., Дядькович М. С. Теоретико-поняттєве розуміння особливостей мовних інновацій російсько-української війни 2022 року. *Україна XXI століття: тенденції та перспективи розвитку: матеріали XXIII наук.-практ. конф.* Київ: Вид-во Європейського університету, 2022. С. 7-9.
2. Бортун К.О., Пічугіна Є.С. Особливості мовних інновацій російсько-української війни 2022 року: статус, функції. *Україна XXI століття: тенденції та перспективи розвитку: матеріали XXIII наук.-практ. конф.* Київ: Вид-во Європейського університету, 2022. С. 9-11.
3. Вусик Г.Л., Павлик Н.В. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни 2022 року. *Закарпатські філологічні студії.* Вип. 23. Том 1. 2022. С. 52-57. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.23.1.9>
4. Словник неологізмів української мови. Режим доступу: https://armyinform.com.ua/2022/07/20/armiyainform-predstavlyaye-slovnuk-neologizmiv-ukrayinskoyi-movu/?fbclid=IwAR3dAgMt97PuBusFAtE6kFyqIQ_9F_gg1-l4P8Qg432SMS0PoS_tSIbTRT9I (дата звернення 10.04.2023).

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА СУЧАСНОГО БІБЛІОТЕКАРЯ

Семенов В.М.,

студентка 2 курсу ФБК, 026 групи,
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

Бортун К.О.,

к.філол.н.,

доцент кафедри інформаційної, бібліотечної,
архівної справи та соціально-політичних і гуманітарних дисциплін,
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

Питання професійної етики постають важливим вектором формування фахової компетентності сучасного бібліотекаря. Моральні принципи, правильні етичні міркування визначають якість його роботи працівника,